

292192 - Geceleri niyet getirmeyip sabahları niyet getirerek oruç kazasını yapan kimsenin hükmü

Soru

Arkadaşım her sene Ramazan orucunun kazasını yaparken geceleri niyet getirmeden oruç tutardı. Zira kendisi niyeti geceleri yapmanın vacip olduğunu bilmiyordu ve sabahları niyet getirirdi. Bu tür orucun hükmü nedir? Bu orucu kefaretle birlikte tekrar etmesi gerekir mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Cevabın özeti:

Arkadaşın gündüzleri niyet getirerek Ramazan orucu kazasını yapması geçerli değildir. Söz konusu günlerin orucunu tekrarlaması gerekir. Geçmiş senenin kazası için kefaretle gerekmez. Ayrıca daha önceki senelerin kazasıyla ilgili İbn Teymiye gibi bazı alimler tercih ettiği görüşe göre; geçmiş oruçları tekrarlamasına gerek yoktur. Çünkü kişi, bilmeden yanlış yaptığı bir ibadeti tekrarlamasına gerek yoktur. Arkadaşın bu görüşe tabi olabilir, umulur ki bir sakıncası olmaz.

Vacip olan her oruç için mutlaka geceden niyet getirmek gerekir. Alimlerin cumhuru bu görüştedirler. Nitekim Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: "Fecirden önce oruca niyet etmeyen kimsenin orucu yoktur." (ebu davud 2454, Tirmizi 730, Nesai 2331)

Tirmizi Rahimehullah bu hadisin sonunda şöyle demiştir: "Bazı ilim ehlinin yanında bunun anlamı: Ramazan ayında, Ramazan kazasında ve adak orucunda fecirden önce niyet getirmezse orucu geçerli olmaz"

Gönüllü olarak tutulan oruçlar da sabahladıktan sonra da niyet getirilmesi caizdir. İmam Şafii, Ahmed ve İshak bu görüştedirler.

İbn Kudame Rahimehullah şöyle dedi: Eda veya kaza olmak üzere Ramazan orucu veya adak ve kefarete gibi farz olan oruçlarda geceleri niyet getirmek şarttır. Hanbeli, Maliki ve Şafii mezhebinde bu şekildedir. Yukarıda zikredilen hadisi delil olarak getirmişlerdir. (el Muğni 3/109)

İmam Ebu Hanife alimlerin cumhuruna aykırı davranarak vacip olan bazı oruçların niyetini gündüz yapılmasını caiz görmüştür. Fakat Ramazan orucunun kazasında cumhur alimleri gibi geceden niyet getirilmesi hususunda görüş birliğindedir. Hatta bazı Hanefi alimleri bu konuda icma olduğunu söylemişlerdir.

El Kesani el Hanefi Rahimehullah şöyle dedi: “Tüm oruçlarda en faziletli olan mümkün olduğunca fecirden önce veya geceden niyet getirmektir.” (Bedai el sanai 2/585)

Şayet fecirden sonra niyet getirirse; oruç borç ise caiz olmadığına dair icma vardır.

Borç orucu şu şekilde açıklamıştır: “Kaza, kefarete ve genel adak oruçlarıdır” (2/584)

Konuyla ilgili “Reddul muhtar, İbn Abidin 2/380) adlı esere başvurulabilir.

Daha detaylı bilgi için ([192428](#)) nolu sorunun cevabına bakınız.

Bunun üzerine arkadaşın gündüz niyetiyle Ramazan orucunun kazasını yapması imamların genelinde açıklandığı gibi geçerli değildir.

Bu şekilde tuttuğu oruçları tekrar tutması gerekir fakat kefarete gerekmez. Bu konu, ([26865](#)) nolu sorunun cevabında açıklanmıştır. Bu hüküm en son senenin kazasına zaman kaldığı itibarıyla verilmiştir.

Daha eski senelerin kazası ise İbn Teymiye gibi bazı alimler tercih ettiği görüşe göre; geçmiş oruçları tekrarlamasına gerek yoktur. Çünkü kişi, bilmeden yanlış yaptığı bir ibadeti tekrarlamasına gerek yoktur. Detaylı açıklamayı ([150069](#)) nolu sorunun cevabında aktarmış bulunmaktayız.

Arkadaşın bu görüşe tabi olabilir, umulur ki bir sakıncası olmaz.

En iyisini Allah bilir.